

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nic. Clenardi Epistolarvm Libri Dvo

Clénard, Nicolas

Antwerpen, 1566

Reverendiss. Domino D. Ioanni Parvo, Episcopo Divi Iacobi In Promotorio
Viridi, Nicolavs Clenardvs, S. D. P.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70781)

rem puto habebis fratrem Michaëlem, qui solet agere apud dominam Spinariam. D. Martinus fauebit hoc nomine, quod res est inuisa Monachis, à quibus dirascio mihi expectanda, propter studiū Arabicum. Scripsit modò ad me D. Marchio Granatensis, Colloquia Erasmi in ignibus destinata esse, cum aliis libris compluribus, vbi malè audiunt Monachi: periclitari etiā Viuem. Quid me futurum censes, vbi nomen Alcorani audiuerint? Eia insurgant & nobis faceffant negotium. Quomodo vales D. Episcopo? Quid rerum gerit Paruus minor? Si me amas, scribe per otium epistolam longissimam. Saluto in primis tuam familiam, deinde vicinos omnes, ac dominos Canonicos, præcipuè D. Episcopum Salensem, ac meum Confessarium: item M. Antonium Medicum. Refendum ne salutes, nunquam enim refalutat. Bene vale optime domine. Meo nomine scribes salutem Carolo Correo & Nicolao Cantareno. Fesæ IIII. Decembris, Anno XL.

REVERENDISS. DOMINO D. IOANNI
PARVO, EPISCOPO DIVI IACOBI
IN PROMONTORIO VIRIDI,
NICOLAUS CLENARDVS,
DVS, S. D. P.

SALVE Reuerendiss. domine. Nò sum par referenda gratiæ, quam meritis es in meo negotio. Deus bonitati tuæ rependat. Noli ex paucis verbis æstimare meum animum.

GVLIELMVS, vt scis, curiosus est; oblata fuit ei causa vt multa disceret. De Iudæo & aliis agemus coram, si Deus voluerit me reuerti in Lusitaniam. Principem meum esse prudentem, vt scribis, liberalemq; vbi opus est, semper iudicavi. Verum sunt tam multi qui quotidie petant, vt difficile sit omnibus satisfacere: & præstat, vt aliqui eum dicant parcum, quàm prodigum,
&

& obæratum multi. Ais omnes teneri mei desiderio; de dominatione tua nihil dubito. nam & ego mirificè cupio amicos inuisere; tam Lusitanos quàm Flandrenses. Vtrisque propediem finem imponam. Nam si eo
 5 animo est Princeps, quem narrauit Gulielmus, nec patriam posthac visurus sum, nec Lusitaniam: sin pacta mihi seruantur, statim isthuc venire est animus, & inde rectà pergere in Flandriã. Valde doleo, optime domine, quòd tamdiu abfuerim à parètibus; timeo enim, ne
 10 non possim mores patriæ ferre, & cogar etiam inuitus redire in Lusitaniam. Cùm enim illic habeam tot consanguineos, nunc ad nuptias, nunc ad Baptismum, nunc ad conuiuia vocabitur Clenardus, qui longè malit frustum panis edere apud librum Arabicum, quàm versari
 15 in hominum strepitu.

SCIO te cupere vt redeam, sed contrà puto te fauere meis commodis. Si me amas, noli verbum vnum dicere Fogacio, aut alicui mortalium in mei gratiam. Putassem me peccasse, si cùm talem haberem Principem,
 20 & constitutum senectutis viaticum, vltro aliam quæsiuissem conditionem: nam iam statueram illis centum millibus contentus viuere. Quòd si Princeps dona sua vult irritare, nõ interpretabor infortunium, sed magnū beneficium. Cur enim debeo resistere, si Deus me vocat ad potiora? Semper dicere solebam parentibus, nõ
 25 esse periculū de paupertate, sed ne ditior fierem quàm expediret. Quare ego in hac re in vtrumque paratus sum, nec volò sollicitare vt Princeps pacta seruet, nec occasionem offerre ne seruet. Fiat voluntas Dei, nescio
 30 enim vtrum mihi magis conducat.

GVLIELMVS postquam aduenit, incidit in grauem tertianam, & valde debilitatus est, alioqui eum fueram istuc missurus, & hic expectaturus responsum Principis. Nunc est animus, simul
 35 atque conualuerit, & per æstum licebit, hinc rectà contendere Garnatam. Illic me integrum seruabo, donec Principis habeam sententiam. Nihil enim de

vita genere volo mutare, nisi Princeps suis literis ea testetur quæ narravit Gulielmus.

SUCCESSVM rerum mearum in Africa narrabo coram, si rediero, alioqui disces ex epistola quam statui scribere ad Christianos. Bene vale mi domine, & ora Deum vt me peccatorem dirigat.

SALVTO vniuersam familiam, vicinos & dominos Canonicos, & compatrem meum Ioannem Philippi. id pertinet ad patrem Gasparem. Fesæ v. Augusti, Anno XLI.

SALVE rursus reuerendissime domine, Gulielmus gratia Dei conualuit: iterumque eum mitto ad Principem, hic permansurus donec redeat. Volo enim scire certò statum rerum mearum, priusquam abeam ex Africa, saltem prius quam veniam Garnatam. Intra- 15
ui Fesam diues quotannis centum millibus, si ista hic Arabicando perdidit, iam habet tua dominatio maiorem aliquanto causam inuidiæ. Siquidem nuper scripseras, dum me obæratum intellexisses, te mihi inuidere; iam feridò licet inuidere. Nisi illam pensionem credidif- 20
sem certam, quod præmium esset meorum laborum, nunquam venissem in Africam: nunquam etiam reiecisssem quod obtulit vltro D. Siliceus. Nam cum è Garnata de consiliis meis eum fecissem certiozem, promisit se curaturum, vt nihil mihi deesset, si rem instituere vel- 25
lem Garnatæ, habiturum me libros quotquot expeterem ab inquisitoribus, omnesq; Hispaniæ proceres me habiturum fautores. Nolui; & fundamenta dicebam esse iacienda in Flandria; statuebam enim apud parentes viuere, dum ferre possẽ, & partim docendis ho- 30
minibus, partim edendis libellis meo principi esse honori. Quid respondissem Siliceo, scripsi ad Principem: qui etiam postea literas ad me misit Fesam, se gaudere quòd decreuissem vertere Alcoranum: & si quibus indigerem pecuniis in libros, se acturum dicebat apud 35
Regem fratrem. Ianuario etiam sua manu exarauit epistolam Principe dignam. Ego hic interim Fesæ cum
monstro

monstro quodam luctatus sum homine Lusitano, qui modis omnibus studia mea debebat iuuare: at contra, me sic perdidit, vt & nullo profectu hic vixerim, & nouem mensibus me detinuerit captiuum, ac fermè in capitis deduxerit periculum, adeò vt eum dignù credam, qui ab omnium studiosorù vnguibus discerpatur. Pro his tantis meis malis, id adfertur mihi mercedis, vt non solùm caream Principis solatio, non enim ignorat mea hic mala, sed etiam eo stipendio spoliet, quòd mihi uiuente Principe quotannis debetur, vel inuito: Aut fateatur necesse est, se turpiter me inanibus pactis voluisse decipere. Narrabit D. T. Gulielmus, quale sit istud monstrum Africanum. Decantabitur toto orbe, si istum ad modum pergat me tractare Princeps.

15 M I R O R ipse de me, cur ista me non magis conturbauerint. Nisi pristinam meam pusillanimitatem Deus iam prosligasset, poteram tali nùcio in lethalem incidere ægrimoniam. Verùm D. Episcopo, simus forti animo: non moriemur fame, quamuis non alamur à Lusitania. Vocat me Deus ad altiora: & iam fermè sum hic factus summus Pontifex à quodam Iudæo mihi amicissimo, & discipulo in Grammatica Arabica. quid vis amplius? Fesæ in meditullio sophorum docet Clenardus Arabicè, nam discere non permittitur.

25 A V D I & aliud. Medicus quo vsus est Gulielmus febricitans, talis est Astrologus, præceptore vsus Zacuto, vt hodie parem non habeant Iudæi. Is facta mentione huius sciētix, quam ego planè futilem prædicabam. Et quotum, inquit, annum agis? vt scilicet de fatiis meis aliquid pronunciaretur. Ibi etsi malè haberet, statim coepit mecum suo more rixari Gulielmus, & grandio-
rem natu me faciebat quàm vellem, statuitq; mihi annos XLVII. quos annos an iam natus sim, an iam annum agam XLVII. ipse nescio: pronunciabit tamen
35 de Clenardo iste Astrologus. Rogabat quo die fuisset natus. Respondi, pridie Nicolai, noctis hora XI. aut XII. aut interiecto inter eas tempore: nam sic meti-
neram

neram audisse à matre. Et tamen fieri possit, vt prò meridie posuerim noctem: certè circa festum Nicolai sum natus. Etiam de natali solo percunctabatur, & quot essent gradus latitudinis, & consimilia, de quibus etiam verisimile est me aliquid respòdisse indubitatum, quòd tam sim peritus, vt nosti, Mathematicus. Conscripsit tamen omnia noster vates, annos supputante Gulielmo, & tam certa sunt ei quæ ego dixi cætera, quasi manu gestasset astrolabium, & asstitisset me in lucem edente matre.

NE dubitet tua Dominatio, quin lætum sit in mei gratiam prolaturus oraculū, & vel Cardinalem facturus sit scholæ Braccarenfis, vel etiam pauperulum aliquem Papam. Quare inquis in tui gratiam? Est homo natus annos fermè x c. mihi que factus est discipulus Græcanicus. Noli ridere D. Episcopo. Est puer bonæ spei, iuxta prouerbiū *dis paides oi yegovtes*: iamq; fermè nouit alphabetum, nisi quòd interdum nobis est in lectione mora, quòd domi oblitus sit sua conspicienda, & vitreos oculos, quibus omnino opus est ad discernendum inter literas *v* & *u*. Si iste me senex fecerit alicubi diuitem, boni consulam, si mihi mea laborum præmia denegēt infantes. Quin & in Latinis, mihi Iudæus quidam fuit discipulus. Aliquid est anni spacio Fesæ tres docuisse linguas. Ne igitur angamus animum, quamuis nos contemnant Lusitani. Vastus est orbis, & iam factus sum patiens malorum diuersiorum, actis aliquot noctibus sub tentorio in Africa.

SI me posthac Princeps non agnoscit, non statui continuò quamuis amplecti conditionem. Ait Gulielmus mihi apud Principem reliqua esse centum millia: præterea c c c. ducati ad me venire debent, è redemptione mei Charusij. Ea credo pecunia sufficiet nobis in biennium, vt liberrimè nulli subiectus illic viuam inter Mauriscos, & cum solis Arabicis literis rationem habeam, colendo tamen Marchione, & tanti viri tutanda beneuolentia. Stat enim sententia D. Episcopo, quòd insti-

11. Bis puer
21. senio.

institui de bello Antimachometico prosequi, etiam si
 deberem viuere mendicato. Quid facies, inquis, post
 illud biennium? Deus prouidebit: mihi libet posthac
 sine omni cura viuere. An putas me quasi desperatum
 5 protinus venturum in Lusitaniam, & ambiendis multis
 rogaturum Principem, vt mihi mea salua sint præmia?
 Non possum posthac esse tam humilis. Fortè non pro-
 cul abest dies ille extremus, & quid attinet sollicitum
 esse, non de crastino, sed de anno tertio? Interea appe-
 10 tent Astrologorum bona: quæ si me frustrabuntur, cõ-
 futabimus istam vanam scientiam. Sin erit Clenardus
 Papa, primùm omnium inuadam Lusitaniam in hunc
 modum.

PRÆCIPIMVS & mandamus, vt dilectus frater
 15 noster Episcopus de Sale, & item Episcopus de Targa,
 non attingant fructus & prouentus Africanos, nisi no-
 uerint bene Arabicè.

PRÆCIPIMVS item & mādamus, vt si qui post-
 hac oberrent in Lusitania nepotes Clenardi, ne quis
 20 argenteam vel auream porrigat eleemosynam, sed in
 morem dilecti fratris nostri Episcopi diui Iacobi, in
 promontorio viridi, primùm nebulones isti ad rubo-
 rem vsque spiritalem accipiant eleemosynam: deinde,
 sic acriter obiurgati, non breuem auferant cum synco-
 25 pe stipem, sed citra omnem figuram, longissimo vapu-
 lent stipite. Quòd si quis Margallus, aut alius Eboren-
 sis Canonicus dederit Testonem, hac poena plectatur,
 vt non possit Missam legere, sed cogatur eam cantare.
 Refendius autem & Vasæus, si ducatos aliquos istis er-
 30 ronibus largiantur, Refendio interdicitur anno toto
 arte poëtica, & agricultura, nec liceat ei scrutari ve-
 tera marmora. Vasæus autem vino careat tribus mensi-
 bus, nisi fortè gratis ad eum miserit Refendius, aut Pe-
 trus Gometius. Quid? inquis, cùm periclitaris de tuis
 35 stipendiis, potes istos iocos scribere? audi contrà. Cùm
 videam me abiectum à Lusitanis longè sperare melio-
 ra, an possim tristari? Veniet spero tempus, cùm me ali-
 quid

quid posse dicturus es. Atque utinam sic esset in foribus
 ver, ut appropinquat hyems, inuitare dominationem
 tuam, ut me pauperem iam, & nulli astrictum inuiseres.
 Non ego te ad Marchionem deducerem, quem tantum
 tibi placere dicit Gulielmus, sed efficerem ut ipse Mar- 5
 chio Magistro Parui prodiret obuiam cum centum aut
 ducentis equitibus. Fac periculū, & coram disce huius
 Marchionis mores. Virum talem non habet orbis vni-
 uersus, nedum Hispania. Scio multa narrauit meus
 Gulielmus, nisi virum videris & audiueris, nihil virtu- 10
 tum eius nosti. Si illic æstate proxima mansero, omni-
 no videnda est tibi Garnata, vrbs insignis, & omniū rerū
 copia diues. Nunquam Marcus Vigerius ibi homines
 vidit rixantes de caulibus aut brassicis. Annona quidē
 illic etiam increuerat, sed tamen hæc est vrbs fortuna, 15
 ut moriente Hispania reliqua viuere queat Garnata.
 Atque hæc scribo, non quod iam sim Garnatensis, aut
 vllam ibi mihi D. Marchio spem conditionis proposue-
 rit, sed quod suspicer me illic aliquandiu victurū meo
 succo, si mihi adimuntur stipendia Lusitanica: quæ nõ 20
 alia de causa cuperem salua, nisi ut inuiserem patriam;
 quam tamen vehementer desidero, cogor tamen eam
 omittere, sublatis meis præmiis. Atque haud scio, an
 etiam manente mihi stipendio, statim venturus sim in
 Lusitaniam: tota iam vita mea pendet è studio Arabico, 25
 quod prosequi malim perditis stipendiis, quàm iis sal-
 uis omittere. Insanis, inquires. Ista mihi insania iam cœ-
 pit placere, nec velim videri sanior. Præceptorem aliū
 nunc quærimus, nec deerit viuente Marchione. statim
 vbi eum nactus fuero, & satis habuero viatici, istuc ve- 30
 niam, & salutato Principe vellem adire Flandriam, fa-
 cturus periculum an ibi inter niues & frigora possim
 viuere. Si non potero, Eboram redeo aut aliò quopiam
 concedam, vbi permittente Principe cōmodè tractem
 Arabica studia. Nihil mihi dicas de Conimbrica: Re- 35
 gnent illic causifici & mendicent Theologi. Si publicè
 docebo, volo ingens auditoriū; si domi me oblectabo
 tantum

tantum cum præceptore, quiuis locus fuerit idoneus, modò ne rixentur de brassicis.

PECUNIA quam modò Gulielmus attulit, nõ sufficiet vt istuc redeam. Præterea conabor modis omnibus emere alterum præceptorem.

10 QVARE Dominationem tuam oro, vt quando in mei gratiam misisti centum millia, si ea recepisti, ne iam graueris mittere quinquaginta. Adfert Gulielmus chartam subscriptam meo nomine, inscribi curabis quæ velis, ne aliquid pericliteris. De omnibus narrabit ipse Gulielmus, quem his literis procuratorem instituo rerum mearum. Nihil mihi de formulari instrumentorum, quòd odio habeam totum agmen causificorum; testor, protestor, volo, iubeo, oro atque obsecro, vt ista verba
15 tam sint valida, ac si veniret cum instrumentis vniuersæ Hispaniæ. Ista, reuerende domine, apud te sint satis. Hic nullos habeo Alfakios, qui noscent conscribere Lusitanicum procuratorium: quare etiam liberi sunt à sempiternis istis litibus.

20 RELABAMVR à seriis ad iocos. Non solum amicus ille Iudæus me pronunciauit futurum Papam, sed iam hic fui annum totum seruus seruorum Dei, hoc est vt puto, in Italia esse summum Pontificem. Fuit enim mihi Fesæ cum monstro isto Africano colluctandum, 25 quòd eas in angustias fraudibus suis me adduxit, vt antequam consulerem vsurarium, è peculio vixerim duorum seruorum, quibus debitor esse coactus fui ad reditum vsque Gulielmi. Ij duo poterant à me redimi, nisi contra nos pugnatum fuisset mendacis. Regi offerebam in 30 eos CCC. ducatos: aiuntq; eum fuisse contentum. At subito quidam rumorem sparserunt, eos mihi esse sanguine iunctos. Affirmant etiam istius rumoris auctorem esse istum omnium mortalium pessimum, qui me hic tanto tempore diuexauit. Post aliquanto, cum eam 35 pecuniam in eos impendissem, quos iste perfidus cupiebat è seruitute liberare, facile rumor est mortuus. Nam Telonem adij, per quem ista Regis negotia transiguntur,

guntur, qui & ipse confessus est mihi, falsa ista esse men-
 dacia. Et simul cœpi aliam proponere viam, si fortè
 hos duos Christianos potuissem redimere; cùm nec
 ipse præsentem haberem pecuniam, nec illi vllam iam
 spem haberent in mercatoribus. Verùm non processit
 redemptio. Alter eorum est nostras, non è Brabantia,
 sed Flandria: alter, reuerende domine, vestras est,
 habetque Rhotomagi vxorem. Solent isti serui hïc vi-
 uere liberiùs & libidinosè, contracta cum serua qua-
 piam consuetudine. Istorum neuter hætenus hoc no- 10
 mine malè audiuit. Nostras in mercatorum manibus
 habebat c. x x v. ducatos, quam pecuniam apud mer-
 catorem deponendam curauerat eius frater in ipsius
 vsum: poteratque insigniter eius confici redemptio, si
 esset in hominibus fides. Aderant hïc duo Eleemosy- 15
 narij, & simul ego præsens fauebam. Ipse eam paratam
 habebat summam, quæ si satis non fuisset, orassem Elee-
 mosynarios, vt subuenirent. At mercator penes quem
 erat pecunia, semper detrectabat, obfuturum dictitâs,
 si hominis mentionem faceremus. Et quandonam tan- 20
 dem, inquam, tanta erit redimendi occasio? Inter mer-
 catores istos, vt rem intelligas, non desunt qui multos
 annos huiusmodi tractant pecuniam, & interim mise-
 ros relinquunt in seruitute. Cùm abiissent Eleemosy- 25
 narij, & tandem ipse animû adiicere cœpi ad redimen-
 dos captiuos mea commodanda pecunia, & hunc cum
 vestrate nominassem; repertum est consanguinitatis
 mendacium, an à meo monstro, vt quidam suspicâtur,
 an ab ipso mercatore, incertum est. Paucis post diebus,
 mercator hinc abiit, dixitque se iam nullam posthac ha- 30
 bere in huius vsum pecuniam, quæ nescio quis alius mer-
 cator esset in Flandria mortuus, à quo velut fonte pro-
 fecti fuissent nummi. Itaque miser & frustratus, qui &
 eximi poterat è seruitute, & statim mihi ferme totam
 redemptionem soluere, qui iam obætatus hïc mansi,
 quòd in eius locum, alterum quendam redemi mona-
 chum, fide iubente meo monstro. Vestras autè statim
 mihi

mihi redditurus fuerat quicquid impendissem : nam
 aderat vnus atq; alter mercator Gallus, qui hominem
 volebant iuuare, & ipse præterea habebat nescio quid
 peculij, quod tamen sciri nolo apud Oratorem Hono-
 5 ratum, ne minus emungatà Rege. Nisi turbata fuisset
 res nouis mendacijs, illi iam essent liberi in patria, &
 ego sine omni iactura Octobri superioris anni hinc
 abiissem, qui ab eo die rem habere cœpi cū fœnerato-
 re, & ita sum ab isto portento exagitatus, vt mirer cur
 10 non sim morbo aliquo correptus, & è vita sublatus. Ve-
 rum oportebat me occasionem nancisci, & materiam,
 vt aliquando omisissis rebus Grammaticis res gestas de-
 scriberem, & orbi monstrarem meliôrne essem Gram-
 maticus, an descriptor monstrorum. Valde vt intelligo
 15 vapulat ea Grammatica, quam edidi Braccarę, nec pla-
 cet Lusitanïæ. Quæ si me posthac nolit alumnum, cre-
 de Reuerendissime domine, tam graphicè depingam
 istud monstrū Africanum, vt gratiam sim initurus apud
 multos Lusitanos. Fortè Gulielmus adferet epistolam,
 20 quam modò ex tempore scripsi ad Siliceum: inde con-
 iecturam facies, an aliquid in eo genere queam præsta-
 re. Quòd si eam nõ attulerit, coram narrabit historiam
 huius monstri. Ad captiuos redeo.

E G O, Reuerendissime domine, tam parum diues,
 25 quinque Christianos hinc exemi, partim donatà pecu-
 nia, partim periculosa fidei credita. Tu vnum tantum
 redemisti multò me ditior. Quis iste? inquires. Arabica-
 tor Clenardus. Ita enim interpretor, modò diutius hinc de-
 buisse persistere, nisi humanitas tua interuenisset meæ
 30 seruituti. Vestratem tibi commendo, tu eum Honorato
 Oratori, ille hominem commendabit Regi. Scripsi ad
 meum Principem, licuisse suo Clenardo inter hos bar-
 baros mori fame, nisi hi duo interuenissent serui, suo
 me iuuantes peculio, cū tamen hinc ageret factor Lu-
 35 sitanïæ. Vtrumq; ei commendavi, & æquū esse dixi, vt à
 Lusitanico Eleemosynario respiceretur, quòd pecuniã
 in hos duos destinata, illi abstulerunt, quos redimere
 studuit

studuit Eleemosynarius, at non potuit. Nunc omnibus omisis, vtrumque dominationi tuæ commendo. Ego si nummos haberem, vtriq; crederem. Aiunt huc venturū Oratorem Lusitanum, qui iam agit apud Regem Fesensem in castris. Si æstus me hîc ad illius vsq; aduentum detinuerit, videbo an aliquid possimus efficere in istorum vtilitatem. Dominatio tua interim moneat Honoratum. Scripsit ad me Carolus Correuus de quodam seruo. Is iam liber abiit hinc ante biennium, nisi fallat memoria in tempore. Nam sedulò inquisiuius. Quòd ergo in illum beneuolentiæ volebat conferre, in hunc transferat Rhotomagensem. Id illi meo significetur nomine, & salutetur, ne necesse habeam ad illum scribere Latine.

SI Honoratus ægrè suscipit prouinciam impetranda pecuniæ, & nolint Lusitani vel Gallos vel Flandrenses redimere, cùm iam debita etiam adimant præmia, saltem tantum efficiat, vt hic Orator ab isto Rege charitam impetret, hos duos futuros liberos, vbi talem summam ac tantum pecuniæ dederint. Id si obtinemus, incipiam & vestris & nostratis nomine mendicare.

BENE vale, Reuerendissime domine. Fesæ XXI. Augusti, Anno XLI.

SALVE iterum, Reuerendissime domine. Visum fuit mihi nimis longum expectare Fesæ, donec è Lusitania rediret Gulielmus, quòd possent multa interuenire, & ego nimisquam cupiebâ redire ad Christianos. Itaq; die octaua Septembris, veni Azilam, malè tractatus duabus leucis ab vrbe. Equus clitellarius me saltando præcipitavit, adeò vt brachium dextrû fuerit in periculo. Hactenus manus ad scribendum non fuit libera, nunc vt possum duco calamû. Sedeo hîc obuinctus fasciis chirurgicis. Inter collum & humerum os fractû fuit, vt aiunt, alij tantum dicunt refugisse carnem. Chirurgus me fasciis destinauit XL. diebus, donec omnia consolidentur. Ego statim vbi fuero satis audax, Deo permittente traiciam Gades, nec magis credam Chirurgus,

rurgo, quàm medicis reliquis: inde concedam Malacam, inde Garnatam. Si mihi manent salua mea præmia, empto aliquo tolerabili Magistro veniam ad Principem, & inde in patriam. Sin abiicior, dispiciam quod vitæ institutum sequi debeam.

EX captiuo quodam quem redemi debentur mihi C. ducati, estque ea pecunia apud Comitem de Linarès. Mitto chartam subscriptam meo nomine, si fortè me absente possit ea recuperari pecunia. Facietis quitanciam, vt videbitur.

SI Princeps Henricus fuerit in mora, oro D. T. vt ad me mittenda cures Garnatam LX. millia: non enim licet redire, nisi plus habeam nummorum. Mitto etiam in hunc vsum papyrum mea manu notatam, inscribes, vt placet, *Ego Nicolaus &c.* Bene vale, Reuerendissime domine, cum tota familia, & amicis omnibus. Orate Deum pro me. Azilæ XVIII. Septembris.

DOMINE Episcope, facilè credo moram futuram in aula, quare D. T. oro, vt quamprimùm ad me mittendam cures pecuniam. A Principe accepturus sum centum millia, etiam si abiicior, & præterea adhuc ultra trecentos ducatos oportet me recipere nomine redemptionis captiuorum. Garnatæ expectabo responsum. Puto proximo biennio non moriemur fame. Interim fortè aderit finis laborum, aut aliqua conditio melior.

REVERENDISS. DOMINO D. IOANNI
PARVO EPISCOPO DIVI IACOBI
IN PROMONTORIO VIRIDI,
NICOLAUS CLENARDVS,
DVS, S. P. D.

SALVE Reuerendissime domine. Epistolam misisti gratam, quòd legibilem præter solitum: molestam, quòd breuem etiam contra tuum morem. Si me amas scribe prolixè, siue permansurus sis in Lusitania, siue
O iturus